

Драгослава Родаљевић
 Народна библиотека Ужице
 dragoslavaue@gmail.com

УДК 016:[050+070(497.11)"19/20"
 015(497.11)"20/21"

ТЕМАТСКА БИБЛИОГРАФИЈА У СТРУЧНОЈ ПЕРИОДИЦИ ГРАДА УЖИЦА

Сажетак: Тематске библиографије се ретко објављују као самосталне монографије, много чешће су скривене у некој периодичној или монографској публикацији. Стручна и научна периодика имају значајну улогу у развоју тематске библиографије, те ће у овом раду бити приказана тематска библиографија у локалној стручној периодици. У Ужицу излазе три научна, два стручна часописа, од којих је један електронски, у којима се повремено приређују тематске библиографије. Израда тематских библиографија може допринети проширењу библиотечких услуга у јавној библиотеци и повећању броја корисника. На овај начин може подстицати доживотно учење, што представља предуслов успешног функционисања појединаца у друштву знања.

Кључне речи: тематска библиографија, корисници библиотеке, доживотно учење, завичајна научна и стручна периодика.

Увод

Тематска библиографија је ретко разматрана у теорији библиографије мада она може на адекватнији начин задовољити информационе потребе савремених корисника. Може се рећи да је живот савременог човека више организован по тематским целинама, због чега се настоји да овај принцип буде примењен у процесу савременог образовања. У жељи да се ученици квалитетније припреме за доживотно учење и успешнији професионални живот, у настави се, за сада у експерименталној форми, приступа тематском планирању. Истраживач др Јасмина Шефер истиче: „Тематско планирање увек прати логику или приче или истраживања или компаративних студија о теми, јер одражава *живој и његову динамику*, а не *унапред уређен сисџем катџеџорија* (нагласила Д.Р.). Стога, у тематски планираној настави треба увек прво тематски, а то најчешће значи садржајно, осмислити целину која се обрађује, односно основну идеју/тему. Тек потом треба варирати ситуације,

односно активности ученика или методе подучавања тако да захвате све типове задатака у различитим способностима.”¹

Мултидисциплинарни приступ у библиографском истраживању неопходан је као подршка привредним субјектима у локалној заједници у сврху унапређења пословања. Потреба за релевантним информацијама најчешће сеже од правних прописа до испитивања тржишта, примене нових технологија и ИТ сектора у области производње којом се баве. Ако би библиотеке уложиле потребан труд у прикупљању тих информација, могле би активно учествовати у развоју своје средине и допринети да се лакше испуни УН Агенда 2030.² Оснивач би у том случају био заинтересован за развој библиотеке што опет одговара библиотеци и библиотекарима. Најпре би се пошло од идентификације теме која може бити интересантна одређеној групи корисника, након чега би уследио истраживачки рад на прикупљању релевантних информационих извора и грађе, а затим састављање тематске библиографије. Тематска библиографија се разликује од стручне, јер даје потпунији увид у садржај и примену теме. Ако за тему изаберемо Први светски рат у Златиборском округу, онда том тематском библиографијом можемо обухватити историјске изворе, архивску грађу, рукописе, дневнике, књижевно стваралаштво, слике, фотографије, картографску грађу и другу некњижну грађу и изворе, као и критичке текстове о наведеним делима. Тематска библиографија ће верно одсликати значај неке појаве или догађаја.

Друштвено ангажованим библиографским радом може се допринети афирмацији струке, истиче проф. Вранеш, и сматра га пожељним у научним круговима. „Плански и организован приступ унапред дефинисаним потребама појединих наука за библиографским истраживањима био би двоструко користан, за науку за коју се обављају истраживања и за друштвено признавање саме библиографије.”³ Ако имамо у виду савремену систематизацију библиографија, тематска библиографија би била вишеструко селективна, најпре према теми и према значају за одређену групу корисника,

1 Јасмина Шефер, „Приступ тематској настави”, *Зборник истраживања за педагошка истраживања* бр. 35 (2003): 79–93.

2 Драгослава Родаљевић, „Улога библиотеке у остварењу циљева одрживог развоја УН Агенде 2030”, *Корак библиотеке* бр. 3 (2018): 247

3 Александра Вранеш, *Библиографија* (Београд: Филолошки факултет, 2013), 44.

као и значају извора за одређену тему. Тематска библиографија у фокусу има корисника, те је пожељно да се приређује као анотирана библиографија (која је снабдевена напоменом).⁴ Од анотираних библиографија посебно су интересантне рекомандне библиографије или упућујуће; оне имају за циљ да што боље упуте читаоца на конкретну књигу, чланак и други извор, како би се постигла боља заинтересованост.⁵ Коришћене су у СССР-у и биле су намењене културном, стручном и политичком уздицању маса. Свака велика акција унапређења било које области СССР-а и сви значајнији политички догађаји нашли су свој одраз у овој врсти библиографије. Библиографије су препоручивале већи број најбољих књига исте врсте, између којих је читалац могао да изабере шта жели. У пракси су, поред ових библиографија, постојали програми, планови и кругови читања којима се читалац прецизније водио кроз литературу са прецизно одређеним циљем.⁶ На овакав начин је промовисано опште и стручно образовање, самообразовање, политичке идеје, научна сазнања и уметничко стваралаштво. Рекомандне библиографије су представљале једно од главних средстава пропаганде књиге и основно упутство читања. У постизању свог циља рекомандна библиографија је често користила средства масовне комуникације, масмедије, како би дистрибуирала информације до крајњих корисника. Поред тематске оријентације, овај вид библиографије се користио и у промовисању знања из свих области друштвеног живота, а библиотекари су је користили у индивидуалном приступу, као и у подстицању читања.⁷ Дугогодишње искуство руских библиографа на рекомандној библиогра-

4 Исто: стр. 42. Врсте анотираних библиографија према карактеру напомене могу бити: дескриптивне библиографије (чија анотација садржи опис самог примерка публикације); рекомандне библиографије (чија напомена може садржати део рецензије, податке о наградама или вођеним полемикама у циљу препоручивања неког дела); реферативне библиографије (које доносе кратак сажетак садржаја описиване публикације); критичке библиографије (у којима знање библиографа – предметног специјалисте па и његова субјективност највише долазе до изражаја).

5 Војислав Максимовић, *Основе теорије библиографије са примјерима* (Српско Сарајево, Пале: Филозофски факултет, 2003), 73–74.

6 Олга Срдановић-Бараћ, *Основе библиографије* (Београд: Институт за спољну трговину, 1972), 67–68.

7 Електронна рекомандателна библиографија за дјецу, (Из опыта работы Центральной библиотеки для детей г. Николаева) У: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2003/trud/tom2/222/Doc65.HTML> (22. 9. 2020)

фији може нам помоћи у осмишљавању тематске библиографије, која би била у служби савременог корисника.

Дигитална ера је карактеристична по великој доступности мноштва информација, рекло би се да смо затрпани њиховим сталним неселективним умножавањем, али са друге стране нам недостају знања која ће нам омогућити брзо проналажење поузданих, проверених информација из било које области. Библиотекари би могли бити креатори мапа до поузданих информација за своје кориснике, уколико би уложили довољно труда у сопствену едукацију. Резултати библиографских истраживања о актуелним темама за локалну заједницу могли би бити презентовани у виду тематских библиографија. Области које могу бити интересантне за јавне библиотеке зависе свакако од неких специфичности локалних заједница док се неке опште теме попут заштите животне средине и других еколошких тема могу обрадити као заједнички пројекат. Резултати библиографских истраживања могу бити доступни преко званичног сајта библиотеке уз могућност допуне новим релевантним изворима.

Тематске библиографије у ужичким периодичним публикацијама

У нашој савременој библиотечкој пракси тематска библиографија се најчешће објављује у стручним часописима и зборницима. Публикације посвећене обележавању јубилеја, значајних годишњица, или лику и делу неког аутора садрже и библиографије о тим догађајима и личностима. Стручни скупови посвећени некој теми са објављивањем зборника радова понекад садрже и селективну библиографију везану за тему.

У Ужицу излазе три научна и два стручна часописа. Први је покренут *Ужички зборник: љрилози за љолићичку, кулћурну и економску исћорију Тићовој Ужица и околине*, ISSN 0350–8390, 1972. године категорисан од првог броја као научни часопис (М53). Покренули су га Народни музеј, Историјски Архив и Народна библиотека, а финансиран је средствима локалне управе и средствима МКРС. Намера издавача да *Ужички зборник* допринесе „свестрањием и систематскијем стручном и научном изучавању историје

ужичког краја, са жељом да побуди интересовање за завичајну прошлост”⁸ се остварила, часопис је успео да окупи значајне ауторе, истраживаче и излази у континуитету од оснивања до дана. Народна библиотека у Ужицу и Културно-просветна заједница Ужице, 1981. године, покрећу *Међај: часопис за књижевност, уметност и културу*, ISSN 0351–5451, који ће од оснивања до 2009. године имати категоризацију научни часопис (M53). Историјски архива у Ужицу, 1983. године, покреће годишњак *Историјска баштина: часопис за историографију и архивистику*, ISSN 0352–2822. Овај часопис се развијао до научног часописа и први пут је категорисан 2008. године (M53). Педагошки факултет у Ужицу од 1998. године издаје периодичну публикацију *Зборник радова*, ISSN 1450–6718, који се углавном бави образовно-васпитним радом.⁹ Народна библиотека Ужице је 2016. године, у години значајног јубилеја – 160 година од оснивања Читалишта у Ужицу, покренула стручни електронски часопис *Корак библиотеке: часопис за културу и библиотечко-информациону делатност*, ISSN 2466–524X(Online). Овај библиотечки електронски часопис доприноси развоју тематске библиографије објављивањем библиографија и има сталну рубрику Библиографија.

Библиографије у стручној периодици нису уједначене по форми и регистрима, па неке по обиму имају и више од 1000 библиографских јединица. Најчешће је присутан хронолошки распоред библиографских јединица, а ређе се користи анотација у библиографском опису или садржајна анализа. Најбројније су персоналне библиографије, које за предмет имају познате завичајне писце, но има и неколико тематских библиографија везаних за историјске догађаје, ослободилачке ратове поводом јубиларних годишњица. Рад на библиографији у 21. веку, уколико користимо предности исписа из локалне базе COBISS, обједињује каталогизацију, класификацију и библиографију. Перспективе развоја библиографске делатности искључују аматеризам и произвољна решења приликом рада.¹⁰

8 [Реч Редакције], *Ужички зборник*: прилози за културну и економску историју Ужица и околине, уредник Милутин Пашић, бр 1 (1972), 3.

9 „Зборник радова” је категорисан као научни часопис националног значаја (M52), али он до сада није објављивао библиографије због чега се и не узима у разматрању ове теме.

10 Здравка Радуловић, „Интересовања стручне и научне јавности за библиографски рад: радови објављени у серијским публикацијама СР Југославије 1992–2002”, *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1 (2003), 50.

Персоналне библиографије у ужичкој периодици

Када је реч о персоналним библиографијама, у *Ужичком зборнику* објављене су четири персоналне библиографије. Прва је: „Библиографија Момчила Тешића (1911–1982)”, завичајног песника и писца из Глумча, коме је основно занимање била земљорадња, а имао је завршену основну школу и тадашњу гимназију (укупно 8 г. школовања). Момчило Тешић је изузетно даровит песник дечје поезије, лектирни писац, превођен на словеначки, македонски, мађарски, бугарски, турски, руски, словачки, албански, пољски, чешки и француски језик, заступљен у више антологија. Аутор је приредио своју библиографију до 1974. године, која је штампана у броју 3 (1974), стр. 507–575; има 1555 библиографских јединица од којих 354 описа припада књижевној критици и прилозима у листовима о одржаним књижевним манифестацијама. Други део библиографије штампан је у бр. 11 (1982), стр. 519–562. Има 205 библиографских јединица о књижевној критици и доноси податаке о песмама за које је компонована музика, као и имена композитора (34 компоноване песме). Други део има укупно 714 библиографских јединица.

У броју 20 стр. 305–307. објављена је „Библиографија радова др Михаила Зотовића (1932–1991)”, које је приредила Радмила Зотовић. Михаило Зотовић се бавио музеологијом и археологијом, објавио је три монографије, 25 чланака, приредио и објавио 9 изложбених каталога.

У броју 39 (2015), стр. 269–278, објављен је рад „Сећање на професора Љубомира Јевтовића”, Станојке Миливојевић. Поред биографских података о инжењеру мостоградње Љубомиру Јевтовићу на крају је дат кратак попис писаних стручних радова. Наведено је 10 библиографских јединица објављених у стручној периодици (*Наше грађевинарство*, *Изградња*) и зборницима радова са Конгреса Друштва грађевинских конструктора. Описи аналитике су непотпуни као и библиографски описи матичних публикација. Наведени су наслови рада и наслови публикација у којима су објављени са годином издања.

Број 40 (2016), стр. 311–329, објављује биобиблиографију „Амерички сан и јава Стојана Стива Тешића (1942–1996): биографија и селективна библиографија”, чији су аутори Душица Мурић, Биљана Ристовић и Гордана Бацотић. Библиографија је исписана из

базе COBISSNBU и има три целине: Дела Стојана Стива Тешића која су преведена на српски језик (5 библиографских јединица), Чланци и интервјуи Стојана Стива Тешића објављени у Србији (4 библиографске јединице) и Радови о Стојану Стиву Тешићу објављени у Србији (41 библиографска јединица). Библиографски описи нису нумерисани, садрже поред библиографског описа и УДК класификацију и ИД број у COBISS-у.

У *Међају* је објављено више персоналних библиографија завичајних књижевника:

Бр. 8 (1985), стр. 39–69. „Библиографија Славка Вукосављевића”, приредио Радисав М. Цајић;

Бр. 9/10 (1986), стр. 51–71. „Библиографија дела и литературе Сретена Марића”, приредио Љубисав Андрић;

Бр. 11/12 (1986), стр. 63–71. „Библиографија радова Добрила Ненадића”, приредила Јелена Лазић;

Бр. 13/14 (1987), стр. 115–157. „Љубомир Симовић: библиографија”, приредила Мирјана Вирић;

Бр. 21/22 (1989), стр. 99–108. „Одабрана библиографија Добрице Ћосића”, приредио Радисав Мића Цајић;

Бр. 26/27 (1991), стр. 81–95. „Изабрана библиографија Миленка Мисаиловића”, приредио Милојко Т. Ђоковић;

Бр. 28 (1992), стр. 26–29. „Библиографија литерарних радова Миодрага Верговића”, приредио Живан Ј. Ћирић;

Бр. 29 (1992), стр. 38–44. „Библиографија Љубивоја Ршумовића”, приредио Радисав М. Цајић;

Бр. 31 (1993), стр. 37–40. „Радомир Андрић: библиографија”, приредио Радисав М. Цајић;

Бр. 33 (1994), стр. 75–85. „Библиографија радова Милована Витезовића”, приредио М. Витезовић;

Бр. 37 (1996), стр. 82–84. [„Избор из библиографије Ранка Финдрика”] приредио Дејан Миливојевић;

Бр. 48 (2000), стр. 7–9. „Професор др Васа Михаиловић [библиографија]”.

У часопису *Историјска баштина* објављено је три персоналне библиографије:

Бр. 5 (1987), стр. 135–138. „Прилог библиографији [библиографија Милоша Перовића – 1874–1918]”, приредила Драгица Матић;

Бр. 11/12 (2003), стр. 123–140. „Библиографија радника Историјског Архива Ужице”, приредио Александар В. Савић;

Бр. 22 (2013), стр. 311–322. „Библиографија радова из архивистике Јована Поповића”, приредио Жељко Марковић.

Часопис *Корак библиотеке* има рубрику Библиографија у оквиру које су објављене три персоналне библиографије:

Бр. 1 (2016), стр. 71–225. „Грађа за библиографију Љубице Миљковић: (1982–2015)”, коауторски рад Бојане Бјелице и Тајјане Богојевић. Библиографија има 603 јединице, груписане у седам поглавља: Аутор монографских публикација, Аутор текстова у каталогу, Коаутор каталога, Аутор и сарадник на изложбама, Прилози у монографским публикацијама и Прилози у серијским публикацијама. У оквиру поглавља библиографске јединице су наведене по хронолошком реду а на крају библиографије дат је Именски регистар, Регистар монографских публикација у којима су прилози Љубице Миљковић, Регистар серијских публикација у којима су прилози Љубице Миљковић и Регистар прилога у серијским и монографским публикацијама. На почетку рада су дати исцрпни биографски подаци, а на крају је објављена рецензија Даниеле Кермеци.

Бр. 2 (2017), стр. 45–70. „Грађа за библиографију Марије Маге Магазиновић: (1901–2015)“, Тајјана Богојевић. Након биографије дата је библиографија разврстана у поглавља: Књиге Маге Магазиновић, Прилози Маге Магазиновић, Преводи (Књиге; Чланци) и Литература о Маги Магазиновић (Монографске публикације; Прилози у серијским и монографским публикацијама). У оквиру поглавља јединице су поређане хронолошки а на крају библиографије дати су регистри: Регистар серијских публикација у којима су објављени радови Маге Магазиновић, Регистар серијских публикација у којима су објављени прилози о Маги Магазиновић, Регистар монографских публикација у којима су објављени прилози о Маги Магазиновић, Именски регистар и Регистар неразрешених иницијала.

Бр. 4. (2019) стр. 19–56. „Писани траг о књизи и људима: грађа за библиографију мр Слободана Радовића (1957–2019)”, Драгослава Родаљевић. Након биографије дата је библиографија разврстана у поглавља: Аутор монографских публикација, Приређивач монографских публикација, Прилози у монографским публикацијама, Прилози у часописима и зборницима, Прилози у новинама и ли-

стовима и У литератури. Библиографија има 248 јединица које су у оквиру поглавља разврстане хронолошким редом. На крају је приређен Именски регистар и Регистар листова и часописа.

Друге тематске библиографије у ужичкој периодици

У првом броју *Ужичкої зборника* (стр. 319–336) Раде В. Познанић приређује прву завичајну библиографију, општу регионалну библиографију која треба да сакупи све библиографске јединице које су, по било ком основу, у вези са ужичким крајем. „Библиографија ужичког краја” има поглавља: Ужички крај у даљој прошлости, Први српски устанак у ужичком крају, Ужички крај у 19 веку, Историја ратова, Раднички покрет у ужичком крају, Ужички крај у Народноослободилачкој борби, Послератни развитак ужичког краја, Антропогеографија, етнологија, етнографија, фолклористика, Споменице, хронике, монографије, Установе, удружења, организације и њихова делатност, Друштвени живот села ужичког краја, Дела Ужичана – научних радника, Ужичани – романијери, приповедачи, драмски писци и есејисти, Ужичани – песници. Ова регионална библиографија је имала 379 јединица, амбициозно замишљена, али веома непотпуна, бар када су књижевници у питању.

Исти аутор у бр. 2. стр. 379–398. објавио је тематску библиографију чланака из локалног листа. „Библиографија: ужички крај и Ужичани у Народној револуцији у листу *Весџи* (*Победа*) 1944–1965”.

У бр. 28. стр. 473–489. „Божидарка Васиљевић-Бекто приређује библиографију: Штампана о Ужицу и ужичком крају: 1858–1945”. У истом броју је објављена и библиографија : „Монографске публикације о ужичком крају”, штампане 1999. године.

У броју 43 (2019), стр. 263–289. објављена је аотирана библиографија „Ужичке *Весџи* о Кадињачи 1945–1979. године”, ауторке Јелене Ристановић. Библиографске јединице наведене су хронолошки, имају потребне податке о извору и кратак приказ садржаја чланка. Описана су 63 чланка из *Весџи* и 5 из листа *Победа*.

Историјска баиџина је објавила три тематске библиографије:

Бр. 16 (2007), стр. 323–333. „Ужице у устанцима: прилог библиографији”, приредила Славица Мереник;

Бр. 20. (2011) , стр. 297–330. „Историја ужичког краја 1941. го-

дине: библиографија књига и чланака везаних за историју ужичког краја 1941. године”, приредила Драгослава Родаљевић;

Бр. 23 (2014), стр. 191–217. „Ужички крај у Првом светском рату: библиографија”, приредио Илија Смиљанић.

У *Кораку библиотеке* објављена су и два рада о серијским публикацијама:

Бр. 1 (2016), стр. 52–70. „Серијске публикације на страним језицима у Народној библиотеци Ужице”, Биљана Ристановић. Рад садржи основне библиографске податке о 29 периодичних публикација, разврстаних по збиркама у којима су смештене са прегледом бројева које поседује Библиотека. На крају библиографије дат је регистар наслова груписан по језицима.

Бр. 3 (2018), стр. 61–144. „Каталог периодичних публикација у поклон збиркама Народне библиотеке Ужице”, Гордана Бацотић и Биљана Ристовић. Библиографски опис периодичних публикација на крају садржи податке о примерцима које има Библиотека као и о њиховом смештају. У раду је описано 180 периодичних публикација узбучених на наслов. На крају је дат Регистар наслова.

Закључак

Тематска библиографија у ужичким часописима углавном је укључивала истраживачки рад из културне историје овог краја, првенствено је намењена историчарима. Јавне библиотеке у свом фокусу немају само пружање услуга научним радницима, већ су постављене као кључне установе у задовољењу информационих потреба свих група у локалним заједницама. Оне предано раде на проширењу библиотечких услуга и повећању броја корисника. Имајући у виду овај циљ при изради тематске библиографије за одређену групу корисника морамо водити рачуна да она доноси актуелне информације, да није преобимна, да је одговарајуће графички дизајнирана, како би привукла додатну пажњу. Уколико би библиотека припремила поуздане и актуелне информације у виду анотираних библиографских исписа информационе грађе и извора, рецимо о покретању малих предузећа, умногоме би допринела свом угледу у локалној средини. Иста начела можемо применити у раду са посебним групама корисника (рад са тинејџерима, са особама са посебним потребама или пак у раду са особама старије животне доби и

др.). Друштвено ангажован рад библиотеку чини препознатљивом у локалној средини, она постаје незаобилазни чинилац у задовољењу информационах потреба.

Рад на тематској библиографији има смисла и због развијеног система узајамне каталогизације и међубиблиотечке позајмице, јер управо захваљујући њима корисник који живи у малој локалној заједници у могућности је да користи сву библиотечку грађу и изворе било где да се они налазе. Преко сервиса КоБСОН¹¹ и других међудржавних споразума, Библиотечко-информациони систем Србије омогућује приступ научним изворима из целог света. Никада у историји библиотечке струке корисници у малим срединама нису добијали такве могућности коришћења научних информација. Може нам се чинити да је у таквом окружењу једноставно бавити се истраживачким радом, или пак доћи до жељене информације при решавању неког проблема, али у исто време смо сведоци да је то обесхрабрујући фактор, јер постоји обиље информација без јасног путоказа о валидности извора информација, што збуњује крајњег корисника више него недостатак информација. Све ово у први план ставља потребу да данашњи библиотечки стручњак буде добро обучен у коришћењу библиотечке грађе и извора, као и способан да се упусти у садржајну анализу извора, свакако уз консултантски рад врских стручњака из појединих области.

Литература:

1. Вранеш, Александра. *Библиографија*. Београд: Филолошки факултет, 2013.
2. Центральной библиотеки для детей. *Электронная рекомендательная библиография для детей: из опыта работы* Т. Николаева, Доступно на: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2003/trud/tom2/222/Doc65.html> (22. 9. 2020).
3. *Историјска базилина: годишњак Историјског архива у Ужциу*. главни и одговорни уредник Војислав Лазовић (1983), ISSN 0352–2822. бр. 5, 11/12, 16, 20, 23.

¹¹ Конзорцијум библиотека Србије за обједињену набавку страних научних информација. Целокупни систем претплате финансира се искључиво преко Министарства просвете, науке и технолошког развоја. https://kobson.nb.rs/kobson/o_konzorcijumu.1.html (преузето 24.09.2020.)

4. *Корак библиотеке: часопис за културу и библиотечно-информациону делатност*. главни и одговорни уредник Драгослава Родаљевић, ISSN 2466-524X(Online). бр. 1–4.
5. Максимовић, Војислав. *Основе теорије библиографије са примерима*. Српско Сарајево, Пале: Филозофски факултет, 2003.
6. *Међај: часопис за књижевност, уметност и културу*. главни и одговорни уредник Момчило Петронијевић (1981), ISSN 0351–5451, бр. 8, 9/10, 11/12, 13/14, 26/27, 28, 29, 31, 33.
7. Радуловић, Здравка. „Интересовања стручне и научне јавности за библиографски рад: радови објављени у серијским публикацијама СР Југославије 1992–2002”, *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1 (2003): 41–83.
8. Срдановић-Бараћ, Олга. *Основе библиографије*. Београд: Институт за спољну трговину, 1972.
9. *Ужички зборник: прилози за културну и економску историју Ужица и околине*. главни одговорни уредник Милутин Пашић (1972), ISSN 0350–8390, бр.1, 2, 3, 11, 20, 28, 43.
10. Шефер, Јасмина. „Приступ тематској настави”, *Зборник институција за издаваштво истраживања* бр. 35 (2003): 79–93

Summary: Thematic bibliographies are rarely published as independent monographs, much more often they are hidden in a periodical or monographic publication. Professional and scientific periodicals have a significant role in the development of thematic bibliography, and the thematic bibliography in local professional periodicals will be presented in this paper. Three scientific and two professional journals are published in Užice, one of which is electronic, in which thematic bibliographies are occasionally prepared. The creation of thematic bibliographies can contribute to the expansion of library services in the public library and increase the number of users. In this way, it can encourage lifelong learning, which is a prerequisite for the successful functioning of individuals in the society.

Key words: thematic bibliography, library users, lifelong learning, native scientific and professional periodicals.